

Brussel, 5 juni 2026
(OR. en)

10067/26

SCH-EVAL 27
JAI 717
COMIX 130
SCHENGEN 14
CH
IS
LI
NO

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

d.d.: 4 juni 2026

aan: de delegaties

Betreft: Conclusies van de Raad over het versterken van de Schengengovernance op EU- en nationaal niveau

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over het versterken van de Schengengovernance op EU- en nationaal niveau, die de Raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) tijdens zijn 4179e zitting op 4 juni 2026 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over het versterken van de Schengengovernance op EU- en nationaal niveau

Schengen is uitgegroeid tot een robuust, uniek en alomvattend systeem, waarvan de verschillende onderdelen op coherente en gecoördineerde wijze moeten worden uitgevoerd om onze collectieve veerkracht te vergroten.

Voor een goed functionerend Schengengebied moeten de EU- en nationale governancekaders elkaar versterken en alle relevante beleidsterreinen en uitvoerende autoriteiten worden samengebracht. Deze kaders omvatten regels, procedures en praktijken die de doeltreffende uitvoering van het Schengenacquis mogelijk maken, het vrije verkeer van personen over de binnengrenzen waarborgen, het beheer van de buitengrenzen versterken en een hoog niveau van interne veiligheid handhaven.

Zij bieden een gecoördineerde en coherente aanpak van de huidige uitdagingen die gevolgen kunnen hebben voor het Schengengebied. Hierbij moet de nodige aandacht worden besteed aan migratiegerelateerde beleidsterreinen, aangezien irreguliere migratie en onrechtmatige secundaire bewegingen, ondanks dalende aantallen, en de instrumentalisering van migratie, een aanzienlijke uitdaging blijven vormen voor een goed functionerend Schengengebied.

Ondanks aanhoudende inspanningen in de afgelopen jaren om het Schengengebied te versterken, blijven er enkele tekortkomingen bestaan bij de uitvoering van het Schengenacquis. Een aantal aanbevelingen uit de Schengenevaluaties is nog niet opgevolgd, een aanzienlijk deel moet nog volledig worden opgevolgd, terwijl de uitvoering van andere aanbevelingen lang duurt. Sommige resultaten van Schengenevaluaties laten zien dat een ondoeltreffende nationale Schengengovernance negatieve gevolgen kan hebben voor de nationale prestaties, wat gevolgen heeft voor het functioneren van het Schengengebied en als gevolg daarvan mogelijk voor het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten.

Als essentieel onderdeel van de governance van het Schengengebied moeten ook de governancekaders van de EU worden versterkt. De meest dringende tekortkomingen, die met de bestaande instrumenten zijn vastgesteld, moeten worden gevolgd door strategische besprekingen binnen de Raad, op zowel politiek als technisch niveau.

Met inachtneming van de nationale bijzonderheden en de bestaande administratieve structuren, is solide governance op zowel nationaal als EU-niveau essentieel voor de ontwikkeling en uitvoering van strategische processen, onder meer met betrekking tot geïntegreerd grensbeheer en de daarmee verband houdende vermogensontwikkeling, interne veiligheid en een doeltreffend gebruik van EU- en nationale financiering, om vastgestelde tekortkomingen aan te pakken en de Schengenprioriteiten uit te voeren. Consistente nationale en EU-governancekaders dragen ook bij tot crisisparaatheid, met name met betrekking tot noodplanning in verband met geïntegreerd grensbeheer.

In het licht van het bovenstaande,

Met betrekking tot Schengengovernance op EU-niveau:

1. De Raad herinnert aan de Schengenverklaring van 12 juni 2025¹, waarin wordt benadrukt hoe belangrijk het is de Schengengovernance op EU- en nationaal niveau verder te consolideren en waarin wordt aangegeven dat een Schengengebied zonder controles aan de binnengrenzen het vrije verkeer ondersteunt en sociale cohesie en economische groei bevordert, waarbij de tijdelijke herinvoering van controles aan de binnengrenzen een laatste redmiddel moet blijven.
2. De Raad herinnert tevens aan de conclusies van de Europese Raad van 19 maart 2026², met name punt 31 over het voorkomen of wegnemen van belemmeringen voor de vier vrijheden, voor het concurrentievermogen en het functioneren van de eengemaakte markt.

¹ Doc. 10068/25.

² *Als essentiële katalysator van de eengemaakte markt is het Schengengebied een cruciale aanjager van economische groei en concurrentievermogen (EUCO 1/26).*

3. De Raad herinnert aan de strategische richtsnoeren voor de wetgevende en operationele programmering in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht³.
4. De Raad waardeert het Schengenevaluatie- en toezichtmechanisme⁴ als het belangrijkste kwaliteitscontrolemechanisme op EU-niveau, dat het goede functioneren van het Schengengebied waarborgt, en de kwetsbaarheidsbeoordeling⁵ op het gebied van grensbeheer. De Raad onderstreept het belang van het verslag over de staat van Schengen, de Schengenbarometer en het Schengenscorebord. Zij moeten voorzien in een gedeelde, op gegevens en analyses gebaseerde alomvattende beoordeling van het functioneren van het Schengengebied, als basis voor empirisch onderbouwde beleidsvorming. Deze instrumenten moeten op beknopte wijze in kaart brengen welke resultaten en tekortkomingen in het Schengengebied de meeste impact hebben, zodat de Raad en zijn voorbereidende instanties de kerngebieden voor follow-up kunnen bepalen, onder meer door middel van besprekingen in de betrokken groepen en besluitvorming in de Raad Schengen. Hierbij moet de Commissie, bij de voorbereiding van de barometer, duidelijk wijzen op de politieke dimensie van de vastgestelde resultaten en tekortkomingen, terwijl de methodiek voortdurend moet worden verbeterd. Het verslag over de staat van Schengen en de Schengenbarometer moeten ruim vóór de besprekingen in de betrokken groepen met de Raad worden gedeeld, zodat de Raad Schengen concreet kan worden voorbereid.

³ Doc. 16343/24.

⁴ Verordening (EU) 2022/922 van de Raad van 9 juni 2022 betreffende de instelling en de werking van een evaluatie- en toezichtmechanisme voor de controle op de toepassing van het Schengenacquis, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1053/2013.

⁵ Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624.

5. De Raad Schengen heeft de politieke sturing van het Schengengebied versterkt. Het is de taak van de Raad Schengen om te zorgen voor meer samenhang tussen de technische evaluaties en de politieke sturing van Schengen te overbruggen. Gezien de vooruitgang die de afgelopen jaren is geboekt bij de versterking van de Schengengovernance, moet het gebruik van de beschikbare EU-instrumenten prioriteit houden op EU- en nationaal niveau. Daarnaast moet er meer aandacht komen voor een gestructureerd follow-upproces op EU-niveau, onder meer door specifieke besprekingen bij de bevoegde voorbereidende instanties van de Raad om de gebieden in kaart te brengen waar verdere actie nodig is. De Raad verzoekt in dit verband de Commissie om, in overeenstemming met haar bevoegdheden, regelmatig een overzicht te geven van de follow-upmaatregelen die naar aanleiding van de bevindingen in de Schengenbarometer zijn genomen.
6. De Raad versterkt daarom zijn politieke inzet om grondig en tijdig gehoor te geven aan de aanbevelingen die voortvloeien uit de Schengenevaluaties, met steun van de Commissie en de betrokken EU-agentschappen. Op die manier kan de Raad een hoge mate van verantwoordingsplicht handhaven en het wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten bevorderen.
7. In dezelfde geest moet de Raad, met steun van de Commissie en de betrokken EU-agentschappen, gebruikmaken van alle beschikbare EU-kaders voor dialoog om hardnekkige tekortkomingen bij de toepassing van het acquis actief aan te pakken en daarvoor oplossingen te zoeken.
8. De Raad verzoekt de Europese Commissie en de betrokken EU-agentschappen om, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden, het situationeel bewustzijn te vergroten door middel van regelmatige situatiebeelden en analytische verslagen over de staat van Schengen. De Commissie moet, overeenkomstig punt 4 hierboven, het verslag over de staat van Schengen, de Schengenbarometer en het Schengenscorebord blijven ontwikkelen, in nauwe samenwerking met de EU-agentschappen en de lidstaten.
9. De Raad verzoekt ook de desbetreffende EU-agentschappen hun opleidingscapaciteit te blijven ontwikkelen, in overeenstemming met hun respectieve bevoegdheden en de behoeften van de lidstaten, en nauw met elkaar samen te werken om de synergieën te vergroten, overlappingsen te voorkomen en snel te kunnen reageren op veranderende behoeften.

Met betrekking tot de nationale Schengengovernance:

10. De Raad verzoekt de lidstaten een nog sterker politiek leiderschap aan de dag te leggen bij het toezicht op en de coördinatie van Schengengerelateerde activiteiten, met inbegrip van de uitvoering van de prioriteiten en acties van de cyclus van de Raad Schengen.
11. Daartoe wordt de lidstaten verzocht hun geïntegreerde overheidsbrede aanpak verder te ontwikkelen en te zorgen voor een samenhangend en gecoördineerd optreden op alle relevante beleidsterreinen, waaronder de aanverwante gebieden die gevolgen kunnen hebben voor Schengen, zoals migratie, met inachtneming van de grondrechten, waaronder de bescherming van persoonsgegevens.
12. Goed functionerende nationale regelingen voor kwaliteitscontrole, opgezet door de lidstaten om aan hun relevante specifieke behoeften en structuren te voldoen, kunnen deze coherente en alomvattende aanpak, die alle Schengenbeleidsterreinen bestrijkt, ondersteunen, overeenkomstig de bestaande bepalingen van het Schengenacquis.
13. Zonder vooruit te lopen op de onderhandelingen over het volgende meerjarig financieel kader (MFK), moet naar behoren rekening worden gehouden met de behoefte aan passende middelen voor de uitvoering en ontwikkeling van het Schengenkader. Dit is cruciaal voor de doeltreffende uitvoering van EU- en nationale vermogens en noodplannen, met voldoende personeel, degelijke opleidingen, adequate infrastructuur en uitrusting, regelmatige tests en updates, waarbij ook steun van EU-agentschappen wordt meegenomen.